

Ville du latt et Flax-lodd bestemme over dine fremtidsmuligheter?

Hver eneste elev som blir trukket opp til eksamen i vår, kommer til å bli spurt av venner og foreldre: Hva slags fag fikk du? Var du heldig eller uheldig? Hadde du flaks eller uflaks?

At folk stiller spørsmål som dette, forteller oss at noe er alvorlig galt med dagens eksamensordning.

For hvis poenget med eksamen er å teste hva elevene kan, hva har da flaks med dette å gjøre? Skal eksamen være en form for vurdering, eller skal det være en lottotrekning?

Folkens, eksamen står til stryk!

I dag kan to elever, som er akkurat like gode i alle fag, gå ut av videregående med helt ulike vitnemål. Det er resultatet av det årlige eksamenslotteriet. Det er urettferdig! Dette lotteriet har vi null kontroll over, men det kan ende opp med å bestemme hva slags utdanning vi skal ta, og hvordan livet ser ut om 30 år.

Selv elsker jeg norsk. Jeg synes at diktanalyse er kjempegøy. Ikke alle deler denne holdningen, men det kan godt hende at de som blir kvalme av tanken på diktanalyse, er de samme som er rågode i fysikk, biologi, kjemi – de som kan bli den nye Edvard eller May-Britt Moser. Hva skjer når disse elevene kommer ut av lotteriet med seks norskarakterer på vitnemålet?

Vi trenger et system som støtter elever, i stedet for å rive dem ned. Og dette urettferdige eksamenslotteriet er en blindtarm vi må kvitte oss med på veien til en bedre skole for alle.

«Du kan ikke prestere ditt aller beste hele tiden,» sa en helsesøster til meg på ungdomsskolen. Det er lett å glemme når jeg sitter der med algebraprøven.

Skjelvende hender, bankende hjerte, men heldigvis er det lov å ha en dårlig dag. Heldigvis bestemmes ikke karakteren min av enkelte episoder som dette. Derfor kan jeg senke skuldrene, fokusere på å lære heller enn å stresspugge.

Men sånn er det ikke på eksamen! Da skal plutselig fem korte timer bestemme like mye av min fremtid som alt jeg har klart å vise gjennom et helt skoleår. Det gir ikke mening!

«**Aldri start å** skrive på en oppgave samme dag som den skal leveres inn, for da får du ikke noen god tekst.» Vi har alle hørt dette hundrevis av ganger fra

engasjerte og erfarne lærere, som vet hva de snakker om. Derfor synes jeg det er rart at dagens eksamensordning strider mot denne verdifulle innsikten.

Nå tenker sikkert noen av dere: Neimen Hermann, da! Alle har hatt eksamen – slik har det alltid vært – og – så typisk at en videregåendelev står her og argumenterer mot eksamen. Men ikke ta mine ord for det, hør på landets ledende eksperter på læring.

I 2018 kom nemlig noen av Norges fremste pedagoger frem til at dagens eksamen er av dårlig kvalitet. Konklusjonen var at man lærer best gjennom undervisvurdering og mappeskriving, ikke eksamen.

Statistikk viser at for hver syvende elev som kommer opp i norsk skriftlig, er sensorene så uenige at det spriker med to karakterer, eller mer.

Det er forskjellen på en 3'er og en 5'er på vitnemålet, og når forskjellene er så store fra sensor til sensor, hersker det ingen tvil om at eksamensordningen står til stryk!

Fremtiden din skal ikke bestemmes av hva slags form du er i en spesifikk dag, hvilken sensor som retter eksamenen din, eller om du er heldig eller uheldig i det urettferdige lotteriet, som eksamen er.

Så la oss ta grep. La oss fjerne dagens eksamensordning. La oss skape en bedre skole for alle.

Hermann Andreas Solaas, Thora Storm VGS